

Juhász László

**A csőd- és felszámolási eljárás
egyeb vitás kérdései**

Budapest
2015 február 5

Az előadás témái

- I. A csődeljárás egyes kérdései
- II. A felszámolási eljárás egyes kérdései
- III. A vezetői felelősség és az új Ptk. rendelkezései

I. RÉSZ

- A csődeljárás egyes vitás kérdései

A csődeljárások statisztikája

Időszak	Érkezett ügyek száma	Havi átlag
2009. I. 1-től – VIII. 31-ig	67	8,3
2009. IX. 1-től – XII. 31-ig	39	9,7
2010. I. 1-től – XII. 31-ig	192	16
2011. I. 1-től – XII. 31-ig	150	12,5
2012. 01.1-től- XII.31-ig	124	10,4
2013. 01.-XII.31.ig	151	12,5
2014.01-12.31.	100	8,3

A módosítások értelmezése

- A törvény szövege és a bírói gyakorlat egységesen értelmezendő. A jogegységi határozatokon és eseti döntéseken kívül fontos:
- A felszámoló bírák 2012. februári értekezlete, ahol a 2012-ben hatályba lépett módosításokat értelmezték.
- A civilisztikai vezetők 2014. májusi értekezlete, ahol egyes csőd- és felszámolási kérdéseket is elemeztek.
- - a Győri Ítélőtábla 2013. évi kollégiumi véleménye az egyezségkötések néhány kérdéséről
- A bírói gyakorlat változik, nem lehet alkalmazkodni a szabályokhoz.
- Következmény: egyre csökken a csődeljárások száma

Követelések nyilvántartásba vétele

- **Kúria Cspkf. VII.30.146/2013/3. számú határozat**
- A kifogásnak a csődeljárásban azért van nagy jelentősége, mert az adós és a hitelezők közötti egyezség tartalmának kialakításába a bíróság nem avatkozhat be, azt nem vizsgálhatja. A hitelezőknek joguk van arra, hogy a vagyonfelügyelő által elfogadott, besorolt követelések tekintetében kifogást terjesszenek elő saját (12.§ (5) bekezdés), illetve más hitelezők (15.§ (3) bekezdés) igényének elfogadása, besorolása miatt. Ezzel biztosítható, hogy azok a hitelezők és olyan összeg erejéig kerüljenek be a biztosított, illetve nem biztosított hitelezői osztályokba, s szavazzanak a csődegyezség elfogadásáról, akiknek valóban követelésük áll fenn az adóssal szemben, s a megfelelő hitelezői csoportba, osztályba kerüljenek besorolásra. (Gfv. X.30.427/2010/9. szám)

A követelések nyilvántartásba vétele

- Az lenne a szerencsés, ha a besorolások rögzülnének a vitatás eredményeképpen.
- A nem fellebbezhető kifogást elbíráló döntés az érdemi végzés elleni fellebbezésben újra vitathatóvá válik, ezért a jogerős döntésig az adós nem lehet biztos az egyezségben.
- DIT BDT 2015/1. döntése: A vfelügyelő által nyilvántartásba vett és nem kifogásolt hitelezői igények felülvizsgálatára már nem kerülhet sor.

Követelések nyilvántartásba vétele

- **A közokiratba foglalt követelés:**
- **11.Cspkf.44.214/2011/2. (Fővárosi Ítéltábla):** *A vagyonfelügyelőnek nincs mérlegelési lehetősége a közokiratba foglalt követelések besorolását illetően, azokat nem vitatott követelésként kell nyilvántartásba venni.*
- *Az indokolásból:* „Mindkét hitelező bejelentett követelését tehát közjegyzői okiratba foglalt adósi elismerés támasztotta alá. Mindkét hitelezői igényt különböző ingóságokra vonatkozó és a MOKK nyilvántartásába bejegyzett jelzálog-jog is biztosította. A vagyonfelügyelőnek tehát nem volt jogi lehetősége arra, hogy a csatolt közokiratok ellenére a követelések fennállását, összegét és biztosított jellegét vitassa. A csődtörvény 12.§ (4) bekezdésének rendelkezése ugyanis kifejezetten tiltja, hogy a közokirattal igazolt bejelentett követeléseket a vagyonfelügyelő vitassa.”

Követelések nyilvántartásba vétele

- **Gfv.X.30.174/2012/7. (Kúria):** I. *Az adóssal szemben a csődeljárás kezdő időpontjában már folyamatban levő bírósági vagy hatósági eljárásokban a hitelező által érvényesített követeléseket csak akkor lehet az eljárásban alkalmazandó – és a hatályos – jogszabályok alapján nem vitatott igényként elismerni és ennek alapján a hitelező részére szavazatot biztosítani, ha az érvényesítésre irányuló eljárás jogerősen befejeződik.*
- II. *Ha az adós már a csődeljárást megelőzően vitatottá tette a vele szemben közokirat alapján érvényesíteni kívánt követelést, az így vitatottá tett igényt – ha a hitelező a követelését bejelenti a csődeljárásban – csak a vitatott hitelezői igények között lehet nyilvántartásba venni.*
- Csak akkor alkalmazandó a Cstv. 12.§ (4) bekezdése, ha az adóssal szemben nincs folyamatban ilyen eljárás és a vagyonfelügyelőnek kell a hitelezői igény elismert vagy nem vitatott jellegét megállapítania az adós iratai alapján.

A követelések nyilvántartásba vétele

- Kúria Gfv. VII. 30.275/2014/4.A Kúria véleménye az, hogy a követelés vitatott, de a szavazati jog a csődeljárásban megilleti az ilyen hitelezőt. Nyilván, ha van nem vitatott rész (pl. Csak a késedelmi kamat vitatott,) akkor a tőkerész nem vitatott), akkor az után jár a szavazat. Az ítéltáblai álláspont szerint viszont ami biztosan visszajár, az után is megállapíthatja az elsőfokú bíró a szavazati jogot.
- Az ítéltábla szerint a közokiratba foglalt követelés nem lehet soha vitatott, csak akkor, ha jogerősen megállapítják azt, hogy a közokiratba foglalt követelés nem áll fenn. Szerintem ez polgári jogilag nem állja meg a helyét. Egy követelés akkor vitatott, ha azt perben vitatják, függetlenül attól, hogy közokiratba foglalták, vagy sem.
- Jogkövetkezményében is eltérő a két álláspont. A Kúria szerint – bár szavazati joga lehet -, de a követelésre tartalékot kell képezni és ha létrejön az egyezség, akkor a hitelezőnek nem lehet kifizetést teljesíteni. Csak szavazati jogot lehet neki biztosítani.
- Az ítéltábla szerint nem vitatott lesz, tehát hiába folyik a per – és lehet, hogy a végén tényleg nem jár a hitelezőnek semmi -, mégis kielégítést kaphat egyezség esetén.

Kifogás

- *Az egyezség megkötése után elbírálható-e kifogás?*
- **Gfv.X.30.174/2012/7. (Kúria):** *Ha a hitelezőnek elegendő idő áll rendelkezésére a kifogás előterjesztésére, de azzal – vagy a kifogás előterjesztéséhez szükséges, és a vagyonfelügyelőtől elérhető információk beszerzésével (Cstv.14.§ (1) bekezdés) – késlekedett, akkor a csődegyezség bírósághoz való előterjesztését követően nincs lehetőség a kifogás érdemi vizsgálatára. A kellő időben, a csődegyezség megkötése után előterjesztett kifogást azonban érdemben el kell bírálni.*
- *. Ha ilyen körülmények mellett a bíróság a kifogásnak helyt ad – és a bíróság határozata befolyásolhatja a hitelezők szavazatának számát, döntését, továbbá még elegendő idő áll rendelkezésre a moratórium tartamából -, akkor az adós és a hozzájáruló hitelezők által megkötött, de még jóváhagyásra váró egyezséget az adósnak vissza kell vonnia és most már a kifogás alapján kialakult szavazati arányoknak megfelelően kell ismét megkísérelnie az egyezség létrehozását.*

A reorganizációs terv

- Egyezés célja: reorganizáció
- Reorganizációs terv vizsgálata:
- **12.Cspkf.45.417/2010/2. (Fővárosi Ítéltábla):** *Az adós által előterjesztett fizetőképesség helyreállítására irányuló program tartalmának vizsgálata nem képezi a bíróság feladatát, annak értékelése a hitelezők feladata.*
- **Cspkf.IV.30.418/2013/2. (Debreceni Ítéltábla):** *A csődegység bíróság általi jóváhagyásának szempontjai között különösen értékelendő, hogy az adós adósságrendezési és újjászervezési programja kidolgozásra került-e, és megfelel-e a csődeljárás céljainak, megvalósulhat-e az adós gazdasági helyzetének a hitelezőivel való egyezségkötéssel történő helyreállítása. A csődegységnek nem lehet csupán az a célja, hogy az adós – a hitelezők csekély kielégítése mellett – ne felszámolással, hanem egyéb módon szűnjön meg.*

A reorganizációs terv

- A reorganizációs terv vizsgálata
- **Kúria Gfv.VII.30.315/2013/3.** *A csődeljárás célja az adós gazdasági helyzetének a hitelezőivel való egyezségkötés útján történő helyreállítása, tevékenységének folytatása érdekében. A csődegyezséget ennek a célnak az elérése érdekében kell a feleknek megkötniük, és a megkötött egyezség csak akkor fogadható el a bíróság által – az egyéb feltételek fennállása esetén is -, ha az eljárás adataiból megállapíthatóan az adós a tevékenységét folytatni kívánja*
- **BH.2014.118. I.** *A csődegyezség célja az adós gazdasági helyzetének a hitelezőivel való egyezségkötés útján történő újjászervezése, a tevékenységének folytatása érdekében. A bíróság a felek által megkötött egyezséget csak akkor hagyhatja jóvá, ha az eljárás adataiból megállapíthatóan az adós folytatni kívánja a tevékenységét. (Kúria)*

A reorganizációs terv

- A fenti álláspont indoka:
- Nem használható fel a csődeljárás – és így a kényszeregyezés – jogintézménye olyan terhektől való esetleges mentesülés érdekében, amelyet csődeljárás hiányában az adós vezető tisztségviselőjével, vagy a tulajdonosával szemben érvényesíthetnének a hitelezők.
- Nem egy elkülönült, formálisan létező program meglétének hiánya akadályozza a csődegyezés jóváhagyását – mert amennyiben egy ilyen tartalmú program megállapítható lenne a hitelezőknek megküldött iratok tartalmából vagy az egyezségből, úgy az egyezés jóváhagyható lenne -, hanem az, hogy az adós nem rendelkezett a jövőre vonatkozó gazdasági tervvel.

Reorganizációs terv

- Fővárosi Ítéltábla: 15. Cspkf. 44.843/2014/3. sz. vlégzése:“”A társaság tevékenységének tényleges szándékának vizsgálata során nem hagyható figyelmen kívül a benyújtott reorganizációs terv. Ennek vizsgálata során a bíróság nem bocsátkozhat kifejezett közgazdasági, ökonómiai számításokba, illetőleg fejtegetésekbe, azonban, ha a reorganizációs terv tényleges, jövőre vonatkozó, elvileg megvalósítható tartalmat sem hordoz, úgy a csődegyezés jóváhagyását meg kell tagadni.”

Az egyezség létrejötte

- Felmerült kérdésként, hogy mikor jön létre az egyezség, akkor, amikor aláírják vagy amikor a bíróság jóváhagyja?
- A Fővárosi Ítéltábla egyik ügyben megállapította, hogy „a csődegyezség a csődegyezségi ajánlat elfogadásával jön létre (Ptk. 213.§ (1) bekezdése) és nem annak írásba foglalásával. A Cstv. 21.§ (1) bekezdése a létrejött egyezség írásba foglalását a megegyezés tartalmának könnyebb bizonyíthatósága és a jóváhagyásra való alkalmassága miatt kívánja meg.
- Kúria álláspontja: **Gfv.30.017/2014/9.:** *A csődegyezség érvényesen nem a csődegyezségi ajánlat elfogadásával, hanem a bíróságnak a csődegyezséget jóváhagyó végzése jogerőre emelkedésével jön létre.*

Az egyezség létrejötte

- Az egyezség létrejöttéhez kapcsolódik az a kérdés, hogy az egyezség jóváhagyása előtt azt vissza lehet-e vonni és újabb egyezséget lehet előkészíteni.
- **Gfv.30.017/2014/9. (Kúria):** Az adósnak joga van arra is, hogy - amennyiben a moratórium még lehetővé teszi számára - a benyújtott, a hitelezők által a törvényben foglaltak szerint elfogadott, a vagyonfelügyelő által ellenjegyzett egyezség jóváhagyására irányuló kérelmet is visszavonja a bíróság jogerős döntéséig, és helyette a moratórium tartama alatt új kérelmet nyújtson be.”
- **Gfv. X.30.174/2012/7. szám:**Ha az egyezség létrejötte után a bíróság a kifogásnak helyt ad – és a bíróság határozata befolyásolhatja a hitelezők szavazatának számát, döntését, továbbá még elegendő idő áll rendelkezésre a moratórium tartamából -, akkor az adós és a hozzájáruló hitelezők által megkötött, de még jóváhagyásra váró egyezséget az adósnak vissza kell vonnia és most már a kifogás alapján kialakult szavazati arányoknak megfelelően kell ismét megkísérelnie az egyezség létrehozását.

A csődegyezés jogi jellege

- **BH.2014.22 I.** *A jogerősen jóváhagyott csődegyezés ítélet hatályú határozat.*
- *Az indokolásból: „A 2009. szeptember 1-jén hatályba lépett módosítással azonban a jogalkotó az adós és a hitelezők által kötött egyezséget bíróság által jóváhagyott egyezséggé minősítette [Cstv. 21/A. § (3) bekezdés]. Külön szabályok hiányában a Cstv. 6. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 148. § (4) bekezdése szerint a bíróság által jóváhagyott egyezésnek - és így a csődegyezésnek is - ugyanaz a hatálya, mint a bírói ítéletnek.*
- **BDT.2014.3088. I.** *A bíróság által jóváhagyott csődegyezés jogi természetét tekintve nem azonosítható a perbeli egyezséggel, de a felek kölcsönös és egybehangzó akarátának kifejezésén alapuló, a Ptk.-ban szabályozott egyezséggel sem. A csődegyezésre vonatkozó jogszabályi rendelkezés olyan sui generis szabály, melynek lényegét a hitelezők közösségével - szavazás útján - létrejött kényszeregyezés jellege adja.*
- *Indokolásból: „A pertől jelentősen eltérő csődeljárásban köthető egyezés sajátos, sui generis egyezés, amelynek fajalkotó különbsége éppen kényszeregyezés jellegében áll.”*

A csődegyezés jóváhagyása

- Mit nem vizsgálhat a bíróság?
- A gazdasági tartalmat nem vizsgálhatja.

- Mi a gazdasági tartalom?
- Példa: Az adós egyetlen vagyona egy követelés, a Strasbourgi Bíróság előtt indítandó perben esetleg megnyerhető összeg.
- I-II fok szerint ez végrehajthatósági kérdés, Kúria szerint gazdasági tartalom. (Gfv. VII. 30.098/2014/6.) „Ha az adós vállalása nem jogszabályba ütköző, akkor a bíróság nem vizsgálhatja, hogy mekkora esélye van a követelés behajtásának.”

Csődegyezés jóváhagyása

- Kúria a Gfv. VII. 30.033/2014/7. sz
- .Ha az egyezséghez hozzájáruló hitelező követelésének biztosítékaul szolgáló ingatlanok valójában még a követelés 20 %-ának az értékét sem érték el, míg az egyezséghez hozzá nem járuló hitelező esetén a biztosítékaul szolgáló ingatlanok értéke a követelését teljes mértékben fedezte volna, úgy a kényszeregyezés hatálya alá tartozó hitelező számára a zálogjogának a megszüntetése, a törlési engedély kiadására való kötelezés *kedvezőtlenebb feltétel* megállapítását jelenti, mint az ahhoz hozzájáruló hitelező esetében.

Csődegyezés jóváhagyása

- A Fővárosi Ítéltábla a 11. Cspkf. 44.211/2014/2. sz döntésében kifejtette, hogy „a csődeljárás célja a reorganizáció, amely csak tisztességes eljárással folytatható le oly módon, hogy a hitelezők *ésszerű engedményt* adnak a követeléseikből annak érdekében, hogy az adós a működését folytathassa.”

Csődegyezés jóváhagyása

- Fővárosi Törvényszék 9. Cspk. 01-14-000006/29.
- „A bíróság álláspontja szerint az ilyen tartalmú csődegyezés csak akkor nem minősülne joggal való visszaélésnek, ha ahhoz azok a hitelezők is hozzájárultak volna, akik jelzálogjoggal, illetve végrehajtási joggal biztosított követeléseik alapján szinte teljes – de mindenképpen az őket követő biztosítékok jogosultjait megelőző – kielégítést nyernének a felszámolási eljárásban.”

Csődegyezés jóváhagyása

- .”(FIT 12. Cspkf. 44.792/2014/2.)
- Annál a ténynél fogva, hogy a csődegyezésbe belefoglalják a zálogjogosult hitelező zálogjogának megszűnését az egyezés jóváhagyása esetére, a többi hitelezőtől eltérő kedvezőtlenebb feltételt jelent, s ez jogszabályba ütközik. „ Az I. r. hitelezőt a többi biztosított hitelezőhöz képest a csődegyezés nem teljesítése esetén nagyobb veszteség éri, mert egyezés hiányában, mint első ranghelyű hitelező, a teljes követelésének a megtérülésére számíthatna.”

Csődegyezés jóváhagyása

- (FIT 15. Cspkf. 44.212/2014/3.)
- „A csődeljárás célja a reorganizáció, a működőképesség megőrzése, és nem az, hogy adott esetben az adós és a tartozásáért zálogkötelezettként felelő más cég az egyébként végrehajtás alapjául szolgáló, zálogjoggal terhelt vagyontömege tehermentessé váljon, így a vagyonának érintése nélkül töredék összeg teljesítésével az adósságállománya megszűnjön. A csődegyezés jóváhagyhatóságának további feltétele, hogy *a felek között belső arányosság álljon fenn az előnyök és a hátrányok körében*. Ez vonatkozik az adósra, a többségben szavazó, illetve a kisebbségben maradó hitelezőkre egyaránt.”

Csődegyezés jóváhagyása

- Eljárás követelések engedményezése esetén:
- **Gfv. VII.30.351/2013/5. számú határozat**
- A követelések átadása kapcsán a jogerős végzésben kifejtettekkel a Kúria egyetért: nem kizárt, hogy a felek a csődegyezésben az adós követeléseinek engedményezésében állapodjanak meg. Helytállóan állapította meg azt is másodfokú bíróság, hogy a Cstv. 20.§ (2) bekezdés második mondatának sérelme csak úgy kerülhető el, ha valamennyi hitelező a nyilvántartásba vett hitelezői igénye arányában részesül minden egyes engedményezett követelésből. Ez történhet a jogerős végzésben megállapított módon – minden hitelező minden követelésből a saját követelésének arányában kap kielégítést -, de történhet úgy is, hogy az adós elkülöníti a vagyonából a követeléseket, s a követelések behajtásából származó összeg nem biztosított hitelezők részére történő kifizetésére tesz ajánlatot. A felülvizsgálati eljárással érintett csődegyezés azonban az előbb ismertetett követelményeknek nem felelt meg. A csődegyezéshez hozzájáruló és hozzá nem járuló hitelezők részére engedményezni kívánt követelések kötelezettjei - és így a kielégítési lehetőségek - között különbségek voltak, ezért a Cstv. 20.§ (2) bekezdésében írt kötelezően érvényesülő szabállyal ellentétes a csődegyezési megállapodás. Nem változtat e tényen az sem, hogy valamennyi engedményezni kívánt követelés kötelezettje már felszámolás alá került, mert a felszámolási eljárásban történő kielégítés függ az engedményező kielégítési sorrendben elfoglalt helyétől, a kötelezett vagyonától, stb.

A végrehajthatóság

- *A Kúria a Gfv.VII.30.171/2013/13. számú határozatában kimondta, hogy „a bíróság feladata a csődegyezés törvényességének biztosítása, és amennyiben a felek megállapodása alapján az egyezés létrejön, a bíróságnak kell ügyelnie arra is, hogy az egyezés végrehajtható legyen, mert csak olyan egyezés hagyható jóvá, amely végrehajtható. Ebbe a körbe nem kizárólag a bírósági végrehajtás tartozik, hanem az olyan feltételek egyezésbe történő beépítése is, amelyek alapján a hitelezők számon tudják kérni az egyezésben foglalt ígérek teljesítését.”*
- *Az adós nem teljesítése esetén a hitelező a követelése érvényesítése érdekében választása szerint egyedi végrehajtást, vagy totális végrehajtást (felszámolást) kezdeményezhet.*
- *Kúria Gfv.VII.30.315/2013/3. számú végzés:*
- *Végrehajtható csődegyezésként nem kizárólag az fogadható el, amelyben kötelezettség kifizetésére irányuló megállapodás található (a kifizetendő összeg pontos megjelölésével), hanem az egyezésbe a Cstv. 19.§ (1) bekezdése alapján – egyebek mellett – az adós gazdálkodó szervezetben részesedés szerzése, más személy kezességvállalása és egyéb biztosítékok nyújtása, illetve mindaz belefoglalható, amit az adós fizetőképességének megőrzése vagy helyreállítása érdekében a felek szükségesnek tartanak. Ez utóbbiak teljesítése egyedi bírósági végrehajtás útján nem biztos, hogy kikényszeríthető, ennek ellenére az ilyen tartalmú megállapodást a Cstv. lehetővé teszi.*

Csődegyezés megtámadhatósága

- **Gfv.VII.30.171/2013/13. szám**
- A másodfokú bíróság határozatában két alkalommal is kitért arra, hogy a csődeljárásban hozott határozatok peres bíróság által felülbírálnak. Egyrészt a közokiratba foglalt követelések tekintetében fejtette ki, hogy – tulajdonképpen bármelyik - hitelező az adós és közokiratba foglalt követeléssel rendelkező hitelező közötti szerződés hatálytalanságának megállapítása vagy kártérítés iránt keresetet nyújthat be, az adós és a közokirattal rendelkező hitelező csalárdságára hivatkozással. Abban a perben lehet megállapítani, hogy a közokirat tartalma valótlan, az okiratban foglaltak ellenére az adós és a hitelező között kötelem nem jött létre, vagy az fedezetelvonás célzatával jött létre, a bejelentett – közokiratba foglalt - hitelezői igény jogalap nélküli és ezáltal ez a hitelező olyan szavazati joggal élt a csődegyezés megkötése során, mely veszteséggel járó kényszeregyezésbe szorította a perindító felet. A Kúria álláspontja szerint ilyen tartalmú kereset benyújtása nem kizárt, a kereset megalapozottsága azonban nem eredményezheti a csődegyezés érvénytelenségét, kizárólag a pert indító hitelező és az alperesek közötti viszonyban vizsgálható a kártérítés feltételeinek a fennállása és e körben vonható le a jogkövetkezménye is.

II. RÉSZ

- A felszámolási eljárás egyes kérdései a legújabb döntések tükrében

Igazolási kérelem a bejelentkezési határidő elmulasztása miatt

Kúria – *Gfv.VII.30.310/2013/11*

A **felszámoló** a 40 napon túl bejelentett igény esetén vagy

➤- a jogvesztő határidő letelte miatt elutasítja a bejelentett igény nyilvántartásba vételét, vagy

➤- tájékoztatja a hitelezőt arról, hogy követelését a 40 napos igénybejelentési határidőn túl érkezett hitelezői igények között tartja nyilván és vizsgálja a követelését, egyidejűleg az igazolási kérelmet a saját - erre irányuló - nyilatkozatával együtt a bíróságnak megküldi a kérelem elbírálása érdekében. **Az igazolási kérelem bíróságnak történő megküldésével a felszámoló nem várhatja meg a bejelentett pénzkövetelés érdemi vizsgálatának a befejezését.**

➤ **határidők számítása** - az igazolási kérelem felszámolóhoz történő benyújtásának időpontját (az igazolási kérelem hozzá való megérkezésének időpontját) kell figyelembe venni –

A hitelezői igénybejelentés

- **Kúria - Gfv.VII.30.337/2013/4.**
- hitelezői igénybejelentésben a hitelezőnek nem kell kötelezően meghatározni, hogy melyik pontba kéri besorolni az igényét, de be kell csatolnia azokat az iratokat, amelyek megalapozzák igénye törvénynek megfelelő besorolását
- a) követelésre és annak biztosítékaira 40 napos határidőn belül becsatolt iratok - Cstv. 49/D.§-a alapján
- b) követelésre vonatkozóan határidőben, a biztosítékok tekintetében pedig határidőn túl történik meg a bejelentés, akkor a követelést **nem biztosított, de határidőn belül bejelentett** hitelezői igényként kell nyilvántartásba venni
- c) határidőn belül bejelentett igény, de csak a jogvesztő határidőn túl nyújtja be a privilegizált kielégítésre alapul szolgáló bizonyítékait, akkor hitelező, de **nem biztosított.**

A felszámolás és végrehajtás viszonya, a végrehajtónál levő pénzösszeg, zálogjoggal biztosított követelés, a felszámoló díja

- *Kúria - Gfv.VII.30.356/2013/4*
- A végrehajtás során már értékesítésre került zálogtárgy helyébe lépő pénzösszeg esetén, a kiutalást megelőzően megindult felszámolásban a zálogjoggal biztosított követelés hitelezőjét privilegizált kielégítés illeti meg, a Cstv. 49/D.§-a alapján.
- **Felszámolói díj** - a végrehajtótól átvett összeggel szemben NEM a zálogtárgy értékesítése szerinti szabályok alapján, mert részéről nem történt értékesítés és zálogjoggal biztosított követelés behajtása sem. A felszámoló csak a végrehajtóval szembeni követelést érvényesítette, ezért a felszámolói díjat csak a Cstv. 57.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti felszámolási költségként, az általános szabályok szerint (59.§ (1) bekezdése) számolva érvényesítheti.

Cstv. 49/D. § - értékesítés költsége

- Kúria - Gfv.VII.30.273/2013/5
- „a felszámolónak lehetősége van arra, hogy az adós tulajdonát képező ingatlanon végzett, a karbantartás, állagmegóvás körét meghaladó munkálatokkal kapcsolatos ráfordításokat - ha a zálogjoggal terhelt vagyontárgy értékesítése ezek hiányában nem lehetséges - a Cstv. 49/D.§ (1) bekezdése szerinti költségként elszámolja, ha azok az ingatlan forgalmi értékét növelték, s ekként az értékesítési árban megjelentek, vagyis a magasabb vételár révén a hitelezők is többhöz jutnak. Ebbe a körbe beletartozik - a “beruházás” fogalmát tágan értelmezve - az is, hogy a felszámoló bizonyos vagyontárgyat megvásárol, s az így felmerült kiadások ugyancsak elszámolhatóak a Cstv. 49/D.§ (1) bekezdése szerinti költségként.”

Az “esedékesség” fogalma a felszámolási költséges munkavállalói követeléseknél

- Kúria - Gfv.VII.30.187/2014/5
- - hogyan kell értelmezni a Cstv. 58.§ (1) bekezdésének “esedékesség” fogalmát
- Az **egy felszámolói intézkedésből eredő, felszámolási költségek között nyilvántartott munkavállalói igények** – függetlenül attól, hogy ténylegesen mikor váltak anyagi jogi szempontból esedékessé – a Cstv. 58.§ (1) bekezdése értelmezése szempontjából **egy időpontban esedékessé válnak minősülnek.**
- a Cstv. 58. § (1) bekezdésében szabályozott **esedékesség fogalma alatt a felszámoló munkaviszony megszüntetésére vonatkozó intézkedésének időpontját kell érteni**

Értékesítés pályázaton, árverésen kívül beszámítással
(Cstv. 49/A. § (5) bekezdés,
49/B. § (7) bekezdés)- 1.

➤ *Kúria - Gfv.VII.30.280/2013/4*

- - **hitelezői egyetértés megszerzése** – a hitelezők tájékoztatása - mindazok a feltételek, amelyek a hitelezők kielégítését érinthetik (elsősorban a becsértéket, a vevő által kifizetendő összegeket, a fizetési határidőket) – egyet nem értést kell a hitelezőnek jeleznie
- - **becsérték** - az a forgalmi érték, amelyen eladási szándék esetén az ingatlan az értékelés időpontjában értékesíthető lenne, feltételezve a megfelelő hirdetést, a felek jólétesültségét és körültekintését.
- - **irányár** – a felszámoló a becsértéknél magasabb értéken hirdetheti a vagyontárgyat. Ha ezen az értéken, illetve a csökkentett irányáron sem sikerül értékesíteni, akkor a Cstv. 49/A.§ (5) bekezdés, illetve a 49/B.§ (7) bekezdés esetén nem értékesítheti a zálogtárgyat az igazságügyi szakértői véleményben meghatározott forgalmi értéknél (becsérték) alacsonyabb értéken.

Értékesítés pályázaton, árverésen kívül beszámítással
(Cstv. 49/A. § (5) bekezdés,
49/B. § (7) bekezdés) – 2.

- Ha a megállapított becsértéken a vagyontárgy értékesíthetetlen, akkor a felszámolónak újra kell értékelnie a vagyontárgyat, meg kell állapítania az új becsértéket, s erről – ha az eljárásban működik - a hitelezői választmányt is tájékoztatnia kell.
- A felszámoló sikertelen értékesítés esetén a **becsérték alatt is meghatározhatja az irányarat**, azonban ha a zálogjogosult hitelező nem a rendes értékesítési eljárás során (pályázat, árverés) vásárol - ahol a beszámítás kizárt, tehát a vételárat meg kell fizetnie -, hanem a beszámítási lehetőség érvényesítésével szerzi meg a vagyontárgy tulajdonját, akkor számolnia kell azzal, hogy a becsértéken kell a vagyontárgyat megvásárolnia, s ehhez képest élhet beszámítási jogával.

Értékesítés pályázaton, árverésen kívül beszámítással
(Cstv. 49/A. § (5) bekezdés,
49/B. § (7) bekezdés) – 3.

- Az adásvételi lehetőséggel élő zálogjogosultnak “a vételár és a követelése közötti különbözet” címén meg kell fizetnie
- a költségeken és a felszámoló díján felül
 - az őt megelőző zálogjogosultak privilegizált igényét (tőke, ügyleti kamat, költség), valamint, ha a vagyontárgy értéke meghaladja az így kifizetett összegeket és az általa beszámított hitelezői igényt, akkor
 - a vagyontárgy értékéből még fennmaradó részt is.

A többségi befolyással rendelkező tag fogalma, a biztosított követelés keletkezésének időpontja

- Cstv. 49/D.§(5)bekezdés : nem alkalmazható a kielégítésre vonatkozó általános szabály, ha a zálogjog jogosultja az adós **többségi befolyással rendelkező tagja(részvényese)**, és a **zálogjoggal biztosított követelés** a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően **keletkezett**.
- Kúria Gfv.VII.30.236/2013/7
- - *a Ptk.685/B.§-ára utal a többségi befolyás meghatározása körében, nem csak a közvetlen tagokat, hanem - a meghatározó befolyás megfogalmazásával, amely a többségi befolyás egyik formája - a közvetett tagsági jogokkal rendelkezőket is ki kell zárni a privilegizált kielégítésből.*
- - *“a zálogjoggal biztosított követelés keletkezése” időpontjaként nem a követelés keletkezésének időpontját, hanem a biztosítottá válásának időpontját kell figyelembe venni*

A kielégítési rangsor kérdése

- Kúria Gfv. VII. 30.212/2014/10 Ha a felszámoló a zálogjoggal biztosított követeléssel rendelkező hitelező kifejezett *előzetes hozzájárulása nélkül* a zálogtárgy értékesítéséből befolyt vételárat nem a mindenki más megelőző kielégítésre jogosult zálogjogos követelés kifizetésére használta fel, és utóbb az adós más – zálogjoggal nem terhelt – vagyontárgyának értékesítéséből, követelésének behajtásából valamilyen összeg befolyik, a régi zálogjoggal rendelkező hitelező jogosult ebből a neki járó, ki nem egyenlített összeg erejéig kielégítést kapni.

Hitelezői választmány 1

- Kúria Gfv.VII.30.015/2014/3.sz.
- A hitelezői választmányt létrehozó (működtető) hitelezők nem azonosak a hitelezői választmánnyal.
- A Cstv. 5/A.§ (7) bekezdése szerint az adóssal összefonódásban álló hitelezők a választmányi tagságból vannak kizárva (hitelezői választmányt működtető hitelezőként részt vehetnek a választmány alakításában és működtetésében), a hitelezők számának megállapításakor – az arány számításához - tehát figyelembe kell venni őket.

Hitelezői választmány 2

- A felszámolás kezdő időpontját követően a felszámoló által nyilvántartásba vett több hitelezői igény megszerzésével *az azt megszerző hitelező annyi hitelezőnek minősül, ahány nyilvántartásba vett követelést megszerzett.*
- Ha tehát a hitelezőként történő nyilvántartásba vételére sor került, a már nyilvántartásba vett hitelező jogutódja jogosult a hitelezői választmány létrehozásában részt venni, ezért ha több követelést is megszerzett, akkor több jogelőd nevében jár el.

III. Rész

A vezetői felelősség néhány
kérdése

Miért kell a témával foglalkozni

- Viszonylag új jogintézmény a magyar jogban, kb 10 éves múltra tekint vissza
- A gyakorló jogászok sem ismerik kellően a szabályokat
- A bírói gyakorlat most van kialakulóban, az új Ptk hatályba lépése értelmezési zavarokat okozott.

Jogtörténeti előzmények

- N. M. Butler – egy 1911-ben tartott beszédében -kifejtette, hogy a XIX. század legjelentősebb találmánya a korlátolt felelősség intézményének megalkotása volt, amelyet még a gőz és az elektromosság felfedezésénél is jelentősebbnek értékelt, mivel véleménye szerint a korlátolt felelősségű társasági forma nélkül az előbbiek életképtelenségre lettek volna ítélve.
- Osztotta ezt a véleményt Charles William Eliot is, aki szerint a társaságok legfontosabb ismertetőjegye korlátolt felelősségük, melynek megjelenése a XIX. század legnagyobb hatással bíró felfedezése volt.

Jogtörténeti előzmények

- A korlátolt felelősség többletkockázat vállalását rója mindenek előtt a társaság hitelezőire, de a korlátlan felelősségű tagokra is. *Ezáltal szétteríti (megosztja) az üzleti rizikót a tagok és a hitelezők között.* Történeti változásának tendenciáját szemlélve elmondható, hogy *kezdetekben a társaságok és a hitelezők közötti megállapodásra alapozódott, később azonban egyértelműen jogalkotói kézbe került a szabályozás.*

Jogtörténeti előzmények

- **Fékek és ellensúlyok** törvényi megfogalmazásának lényege: a kockázatvállalás mérlegét egyensúly közeli állapotban tudják tartani.
- Ennek egyik eszköze a korlátolt tagi felelősség áttörésének (Haftungsdurchgriff) mint szankciónak a lehetősége - a társaság hátrányára történő - a korlátolt felelősséggel való visszaélés eseteiben.
- Ugyanilyen eszköz a vezetői felelősség megteremtése.

Jogtörténeti előzmények

- A magyar jogban először egy bírói döntésben került sor a korlátolt felelősség áttörésére. (Tribuszer ügy)
- A Legfelsőbb Bíróság 1999-ben (még az 1988. évi VI. törvényt értelmezve) kifejtette, hogy ha az alperesek azért működtették a kft-t, hogy azzal felelősségüket korlátozva bűncselekménysorozatot kövessenek el, nem hivatkozhatnak a károsultakkal szemben a kft. tagjának korlátozott felelősségére, és a bűncselekményből eredő károkért helytállni tartoznak. Itt azonban még a bíróság a Ptk. 339. §-a alapján mondta ki
- a tagok felelősségét, mivel az 1988-as Gt. még nem tartalmazta a felelősség áttörés szabályát (BH 1999.465.).
- Nochta Tibor a 2005-ben megjelent: A magánjogi felelősség útjai a társasági jogban c. munkájában feldolgozta a témát.

A magyar jogi szabályozás

- Jellemzői:
- Az új Ptk. hatályba lépése előtt három törvény rendelkezett a társaság tagjainak és vezetőinek a felelősségéről:
- Cstv, Gt, Ctv. Ezzel egy hálót alkottak, a
- szabályozás megvalósította a fékek és egyensúlyok rendszerét.
- Alap a Gt. 30. § (3) bek.- amely külön törvényekre utalta a szabályozást. Ez vezetői felelősség esetében a Cstv. és a Ctv.

A magyar jogi szabályozás

- Az új Ptk. teljesen új helyzetet teremtett. A Ptk. több helyen kifejezetten szabályozza a vezetők felelősségét.
- Ptk. 3:118.§ általános szabály a vezetői felelősségről
- Ptk. 3: 86.§ (1) és (2) bek:egyesületi vezetők felelőssége
- Pk. 3:347.§ (3) bek: szövetkezetek vezetőinek felelőssége
- Ptk. 6:541. § károsultak felé fennálló felelősség

Magyar jogi szabályozás

- A fent ismertetett Ptk-ban szereplő szabályok nem utaló, hanem közvetlen felelősséget megalapozó szabályok.
- Velük párhuzamosan élnek a speciális vezetői felelősségi szabályok:
 - Cstv. 33/A §
 - Ctv. 118/B §
 - 1989. évi XXXIII. tv 3/F § a pártok vezetőinek felelőssége

Magyar jogi szabályozás

- Óriási vita van az elméleti szakemberek között abban a kérdésben, hogy a Ptk. 3:118.§ valóban önálló felelősségi szabály vagy csak utaló szabály.
- Miért fontos a válasz?

Ptk. 3:118.§ vagy speciális szabály?

- **Miért felel a vezető?**
- Ptk 3:118.§ a hitelezők **kielégítetlen követelésük erejéig** kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben
- Cstv. 33/A.§: a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek **r e n d e z é s é t**.
- Ctv. 118/B.§ az **okozott hátrány** erejéig felel a kielégítetlenül maradt hitelezői követelésekért

Ptk. 3:118.§ vagy speciális szabály?

- **Meddig indítható meg a per?**
- **Ptk:** elévülési határidőn belül
- **Cstv.:** felszámolás alatt megállapítási és közbenső mérleg után marasztalási, illetve az eljárás befejezését közzétevő hirdetmény után **60 napos** jogvesztő határidőn belül
- **Ctv.:** a cég törlését elrendelő jogerős határozat Céglépcsőben való közzétételét követő **kilencven napos** jogvesztő határidőn belül

Ptk. 3: 118.§ vagy speciális szabály

- **Mely jogi személyek vezetői ellen indítható a per?**
- **Ptk.: gazdasági társaság (Ptk. 3:89.§ (1) bek. és szövetkezet, egyesület) vezetője ellen**
- **Cstv.: gazdálkodó szervezet (Cstv. 3.§ (1) bek. a.) pont.) vezetői ellen**
- **Ctv.: a cég (Ctv. 2.§ (1) bek.) vezető tisztségviselője ellen**

Ptk.:3:118.§ vagy speciális szabályozás

- Következtetések:
- Amennyiben a Ptk. 3:118.§-át önálló felelősségi alakzatnak tekintjük, akkor a károsult hitelezők a Cstv. 33/A.§ és a Ctv. 118.§ mellett vagy helyett a Ptk-ra alapítva perelhetnek. Ez nagyon sok kérdést vet fel, ami miatt célszerű lenne, ha utaló szabálynak tekintenénk.

Ptk. 3:118.§ vagy speciális szabály

- *Ki indíthatja meg a pert?*
- *Ptk.: hitelező (nincs definiálva)*
- *Cstv.: hitelező Cstv. 3.§ (1) bek. c.) pont*
- *Ctv.: hitelező Ctv. 118/C.§ (1) bek.*
- *Következtetés: A Ptk. alapján is csak az indíthatja meg a pert, aki a speciális eljárásban hitelezővé vált.*

Ptk. 6:541. §

- Ha a jogi személy vezető tisztségviselője e **jogviszonyával összefüggésben** harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a vezető tisztségviselő a jogi személlyel egyetemlegesen felel.
- Az egyetemlegesség következménye: bármelyik vagy mindkettő perelhető. A jogi személy a szerződés megszegése, a vezető a szerződésen kívüli károkozás szabályai szerint.

Ptk. 6:541 §

- A vita az „e jogviszonyával összefüggésben” kifejezésen van.
- Két nézet: amikor a vezető a szervezet nevében intézkedik, tevékenységét a szervezetnek kell betudni, felelősségre csak akkor kerülhet sor, ha a károkozás nem a cég tevékenysége kapcsán merül fel. Iskolapélda: egy céggel való tárgyalás során ellopja a tárgyaló fél óráját. (Vékás, Gárdos)
- Másik nézet: bármilyen vezetői tevékenységgel kapcsolatos károkozás megalapozza a vezető felelősségét. (Sárközy, Kemenes, Kisfaludy)

Ptk. 6:541.§ és a felszámolás

- Amennyiben a jogi személy felszámolás alá kerül, mi a teendő?
- Be kell-e jelenteni a követelést a felszámolásban ahhoz, hogy a vezető felelőssége vizsgálható legyen?
- Nem kell, csak akkor, ha a jogi személlyel szemben is fel akar lépni a károsult.
- A károsult dönti el, hogy a Cstv. 33/A § alapján akar-e fellépni (akkor hitelezővé kell válnia) vagy csak a Ptk. alapján.

Köszönöm a figyelmet

